

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi R.P.

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr [...] z 15 września 2023 r.
w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk
Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 19 września 2023 r.,

odrzuca skargę.

[A.W.]

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr [...] z 15 września 2023 r. w sprawie odwołania Komitetu
Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr [...] w
wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień
15 października 2023 r., Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: „PKW”),
na podstawie art. 218 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy
(Dz.U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) oddaliła odwołanie
Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, które złożyła osoba

upoważniona przez pełnomocnika wyborczego tego Komitetu, od uchwały nr [...] Okręgowej Komisji Wyborczej w R. z dnia 11 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów złożonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Skarżący R.P., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 18 września 2023 r. wniósł skargę na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej Nr [...] z 15 września 2023 r. w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zasady i tryb organizacji wyborów parlamentarnych reguluje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1277, ze zm., dalej: „k.wyb”).

Na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odwołania od uchwały okręgowej komisji wyborczej w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty podania tego postanowienia do publicznej wiadomości (art. 218 § 3 k.wyb.).

Zgłoszenia listy kandydatów dokonuje osobiście, na piśmie, pełnomocnik wyborczy lub upoważniona przez niego osoba (art. 211 § 4 k.wyb.). Komitet wyborczy działa zatem przez pełnomocnika wyborczego lub osobę przez niego upoważnioną, te osoby będą zatem również uprawnione do wniesienia skargi, o której mowa w art. 218 § 3 k.wyb.

W ocenie Sądu Najwyższego skarga w przedmiotowej sprawie została złożona przez R.P. jako osobę fizyczną, a zatem niebędącą legitymowaną do jej wniesienia. Profesjonalny pełnomocnik w skardze jako osobę składającą protest wskazał R.P. przytaczając również jego adres PESEL, co wskazuje na to, iż skarga wniesiona została we własnym imieniu skarżącego. Potwierdza to również

okoliczność, iż w skardze nie wskazano, że R.P. wnosząc środek odwoławczy od uchwały PKW występuje jako osoba uprawniona do jej wniesienia, tj. pełnomocnik wyborczy lub upoważniona przez niego osoba. Za powyższym stwierdzeniem przemawia także udzielone profesjonalnemu pełnomocnikowi pełnomocnictwo, w którym R.P., udzielił pełnomocnictwa adwokatowi „do reprezentowania mnie przed Sądem Najwyższym”. Samo wskazanie, w skardze i pełnomocnictwie, że postępowanie dotyczy uchwały PKW, nie wskazuje i nie przesądza charakteru w jakim skarżący występuje, zaś wskazane powyżej okoliczności, przemawiają za uznaniem skarżącego jako osoby fizycznej wnoszącej skargę we własnym imieniu, a więc nieuprawnionej do jej wywiedzenia.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego w przypadku skargi na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej odpowiednie zastosowanie do jej rozpatrzenia mają przepisy o skardze kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 kwietnia 2019 r., I NSW 2/19; 12 września 2019 r., I NSW 70/19).

Stosownie do art. 398⁶ § 2 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Jak stanowi § 3 przytoczonego przepisu, Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków.

Skoro skarga wniesiona została przez osobę do tego nieuprawnioną jako niedopuszczalna, podlegała odrzuceniu stosownie do art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.

Niezależnie od powyższego, skarga podlegała odrzuceniu ze względu na fakt, iż nie spełniała warunków formalnych, koniecznych dla jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1); przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2); oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu, oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Ponadto skarga kasacyjna powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a w sprawach o prawa majątkowe powinna zawierać również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia.

Przenosząc treść powyższego przepisu na grunt postępowania, którego przedmiotem jest skarga na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej, aby spełniała ona warunki konieczne dla jej merytorycznego rozpoznania, musi zawierać: oznaczenie zaskarżonej uchwały (tj. wskazanie uchwały PKW poprzez wymienienie jej numeru, daty wydania oraz tytułu nadanego przez PKW); zarzuty oraz ich uzasadnienie, a więc wymienienie poszczególnych przepisów prawa którym uchybiono wraz ze wskazaniem w jaki sposób doszło do ich naruszenia – art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.; a także wniosek, odpowiadający możliwym rozstrzygnięciom Sądu Najwyższego. W przypadku skarżącego będzie to wniosek o uznanie skargi za zasadną (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.). Z uwagi na charakter zaskarżanego rozstrzygnięcia oraz możliwe rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, skarżący nie musi formułować wniosku o uchylenie uchwały bądź jej zmianę, albowiem Sąd Najwyższy nie może wydać orzeczenia kasatoryjnego, zaś uznanie skargi za zasadną skutkuje niezwłocznym zarejestrowaniem kandydata (art. 218 § 4 k.wyb.). Z uwagi na publicznoprawny charakter skargi oraz postępowania przed Sądem Najwyższym, mając też na względzie wprost dopuszczalną zaskarżalność uchwały PKW, skarga nie musi zawierać wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienia. Musi natomiast zawierać wszystkie wymogi formalne przewidziane dla pisma procesowego.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Sądu Najwyższego, skarga nie spełniała wymogów formalnych, koniecznych dla jej merytorycznego rozpoznania. Zaś skargę, która nie spełnia wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca (art. 398⁶ § 3 k.p.c.). Profesjonalny pełnomocnik skarżącego we wniesionej skardze nie sformułował zarzutów. Należycie skonstruowany zarzut winien wskazywać konkretny, naruszony przepis, wymieniając oznaczoną konkretnie jednostkę redakcyjną, jak również wskazywać na czym polegało naruszenie tego konkretnie wskazanego przepisu

oraz wskazywać, jak należało w tej sprawie przepis ten konkretny zastosować lub z jakich przyczyn przepis został zastosowany błędnie (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2023 r., I NSW 21/23). Związanie Sądu Najwyższego granicami zarzutów uniemożliwia zastępowanie strony w wyborze i określeniu przepisów jakie miały zostać zdaniem skarżącego naruszone. Ponadto, niepoprawnie sformułowany lub niepełny zarzut w zasadzie wyłącza możliwość dokonania jego kontroli (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., I NSW 32/23). Sąd Najwyższy nie jest również władny do rekonstruowania zarzutów w oparciu o uzasadnienie wniesionego środka zaskarżenia.

Ostatecznie wadliwe okazały się także wnioski skargi, w których skarżący domagał się uchylenia zaskarżonej uchwały w całości. Jak już wskazano powyżej, z uwagi na charakter zaskarżanego rozstrzygnięcia oraz możliwe rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, skarżący powinien wnosić o uznanie skargi za zasadną, albowiem Sąd Najwyższy w zasadzie nie może wydać orzeczenia kasatoryjnego, zaś uznanie skargi za zasadną skutkuje niezwłocznym zarejestrowaniem kandydata (art. 218 § 4 k.wyb.)

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę R.P., jako niedopuszczalną i niespełniającą warunków formalnych.

[A.W.]

[ał]